

Representantforslag 4 S

(2010–2011)

fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Abid Q. Raja

Dokument 8:4 S (2010–2011)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Abid Q. Raja om trasévalg og teknologiske løsninger for kraftlinjen på strekningen Ørskog–Fardal

Til Stortinget

1. Bakgrunn

Norge står foran en periode med omfattende utbygging og opprustning av kraftledningsnettet for å kunne øke produksjonen av fornybar energi og ha en sikker forsyning av elektrisitet i hele landet. På denne bakgrunn søkte Statnett i februar 2007 om konsesjon på en ca 300 km lang (420 kV) kraftledning fra Ørskog på Sunnmøre til Sogndal i Indre Sogn. I juni 2009 tildelte Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) Statnett konsesjon på kraftlinjen Ørskog–Fardal. Tillatelsen ble påklaget og klagene ligger nå til behandling i Olje- og energidepartementet.

Behovet for ledningen er først og fremst begrunnet i behovet for mer overføringskapasitet i Midt-Norge fra kraftoverskuddet i Sogn og Fjordane. I tillegg vil kraftlinjen bedre forsyningstrykgheten i Sogn og Fjordane og lokalt på Sunnmøre. Forslagsstillerne er også kjent med at planer om ny fornybar kraftproduksjon i Sogn og Fjordane vil gjøre det nødvendig med ny kraftledning.

1.1 Alternative løsninger

Forslagsstillerne er kjent med at flere av delstrekninger på strekningen Ørskog–Fardal er lite problematiske, men vil understreke at kraftledningen på enkelte strekninger vil innebære et betydelig inngrep i naturen. På disse strekningene er naturen unik både i nasjonal og internasjonal sammenheng, med særpre-

get kulturlandskap og urørt natur. Mastene vil bli 15–45 meter høye, og de vil kreve et ryddebelte på 40 meter under linjen. Linjen vil derfor kunne føre til konflikt med ulike verneområder, landskapsverdier og boområder, for eksempel Hjørundfjorden og Sykkylven.

Forslagsstillerne vil vise til Direktoratet for naturforvaltnings høringsuttalelse om prosjektet (25. juni 2007), hvor de skriver:

«Ei kraftlinje på 25–30 mil i det norske fjordlandskapet på vestlandet er eit naturinngrep av ein uvanleg storleik. Særleg på den nordlegaste delen av strekninga (Ørskog–Leivdal) blir det tydeleg at det ikkje er mogleg å gjennomføre tiltaket utan store konflikhtar i forhold til nasjonale miljøverdier. Linja vil omfatte nye og store inngrep langs delstrekningar som er utan slike inngrep i dag, og som inngår i det unike og verdskjente landskapet på det norske vestlandet. Det er viktig å vurdere kva ein kan klare å ta vare på av landskapsverdier ved bruk av sjøkabel som alternativ på større eller mindre delar av strekninga.»

Forslagsstillerne deler denne vurderingen. Selv om utbyggingen og opprustningen er nødvendig, er forslagsstillerne opptatt av at den gjøres så skånsomt som mulig av hensyn til miljøinteresser, særlig til verdifulle naturlandskap. Forslagsstillerne viser til representantforslag fra undertegnede om styrking av miljøhensyn ved bygging av kraftlinjer. Forslagsstillerne argumenterer i dette forslaget for at miljøhensyn bør tillegges større vekt enn tidligere i eksisterende regelverk. Kraftlinjeprosjektet fra Ørskog til Fardal understreker behovet for en slik lovendring.

Forslagsstillerne vil trekke fram at det er flere ulike alternativer for kraftlinjen som vil kunne føre til mindre belastning for naturlandskapet. Forslagsstillerne er klar over at Statnett har vurdert ulike alternativer, men mener at trasévalget som NVE har gitt kon-

sesjon til, ikke tar tilstrekkelig hensyn til områdene der landskapet gjennom både nasjonale og internasjonale prosesser er definert som særskilt verdifullt.

Forslagsstillerne viser til at Olje- og energidepartementet i desember 2009 ba Statnett om to ekstra utredninger; en om transformatorstasjon i Sykkylven kommune og en om sjøkabel fra Ørskog med ilandføring ved Store Standal. Statnett skriver i februar 2010 til Olje- og energidepartementet at begge de utredede alternativene er teknisk mulige, men Statnett «kan ikke se at det er vesentlige miljømessige fordeler med en kabelløsning som kan forsvare merkostnaden ved dette alternativet». Forslagsstillerne er uenige i denne konklusjonen. Når naturvernmessige hensyn tilsier det, mener forslagsstillerne at det som hovedregel bør benyttes sjøkabel fremfor luftspenn. Selv om dette på kort sikt medfører merkostnader, er det en liten pris å betale for å unngå varige og unødvendige natur- og nærmiljøinngrep. Merkostnaden er heller ikke større enn at den selv innenfor dagens finansieringsregime for sentralnettet er fullt ut mulig å forsvare. Et bevisst merforbruk av sjøkabel vil i tillegg utvide markedet og være et viktig incitament for bransjen til å utvikle enda bedre teknologiske og løsninger enn i dag.

Teknisk sett representerer sjø- og jordkabel gode alternativer for de aktuelle delstrekningene. Ifølge Statnetts egne utredninger er nyeste kjente kabelteknologi (plastisolerte vekselstrømskabler) med 420 V spenning allerede brukt ned til ca 300 m dyp. Statnett antar en med «en relativ moderat utviklingsinnsats» kan benytte slike kabler selv på de dypeste strekningene i Volda-fjorden (ca. 700 m).

Forslagsstillerne er klar over at andre alternativer enn luftspenn på enkelte strekk ikke er uproblematisk. En sjøkabel vil føre til godt synlige konstruksjoner og betongbygg ved ilandføringspunktene, omformeranleggene og overgangen mellom kabler og luftledninger. Forslagsstillerne er også klar over at jordkabelanlegg også vil kunne gi naturinngrep, særlig i form av grøfter og behovet for adkomst langs traseen. Forslagsstillerne mener likevel at både sjøkabel og jordkabelanlegg vil innebære et langt mindre naturinngrep på de mest sårbare strekkene mellom Ørskog og Fardal.

Forslagsstillerne frykter nå at Olje- og energidepartementet i stedet for å se på mulighetene ved å bruke ny teknologi som vil være mer skånsom for na-

turlandskapet, vil gi tillatelse til en trasé som vil føre til et unødvendig inngrep i et naturlandskap med nasjonale verdier.

1.2 Uavhengig vurdering

Forslagsstillerne viser til at Venstre har en lang tradisjon for å ønske åpenhet og innsyn i politiske prosesser og i forvaltningen. I kontroversielle saker der det er mye engasjement blant borgerne, mener forslagsstillerne at det er særlig viktig med åpenhet. Forslagsstillerne viser til at et offentlig utvalg som avleverer en innstilling, gir en helt annen mulighet til å få innsyn i beslutningsgrunnlaget enn i de tilfellene hvor det bestilles ulike fagrapporter som beslutningstakerne selv skal gjennomgå.

I den såkalte «monstermastsaken» i Hardanger besluttet regjeringen å sette ned fire uavhengige utvalg og selv trekke den overordnede, endelige konklusjonen. Forslagsstillerne viser til at en slik løsning er annerledes enn der et uavhengig utvalg også får trekke de overordnede konklusjonene og anbefalingene. Et utvalg som er uavhengig og som kommer med en offentlig tilrådning, vil bidra til at borgerne får bedre innsyn i viktige deler av den politiske beslutningsprosessen og derigjennom økt tillit til at den politiske beslutningen tas på rett grunnlag.

2. Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

I

Stortinget ber regjeringen sørge for at Statnett på ny utreder ulike alternative trasévalg og teknologiske løsninger på de mest sårbare strekningene på Ørskog–Fardallinjen.

II

Stortinget ber regjeringen sørge for at et uavhengig utvalg vurderer alternativer til trasévalg og teknologiske løsninger på de mest sårbare strekningene på Ørskog–Fardallinjen.

4. oktober 2010